

University of Groningen

Aspects of endothelial function testing in coronary vascular disease

Monnink, Stefan Hugo Jozef

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2003

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Monnink, S. H. J. (2003). *Aspects of endothelial function testing in coronary vascular disease*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

DANKWOORD

Mijn gevoelens over het doen van promotie onderzoek kan ik nog het beste verwoorden met de muzikale omlijsting van Acda & de Munnik met hun lied “Zwerf’ on”. Gedurende de vele uren die ik als promovendus alleen met het proefschrift doorbracht leek het soms op een zwervend bestaan zonder te weten waarheen de reis gaat. Ondanks de belofte op “een rijdende trein” te stappen gingen de eerste meters van de reis, op zoek naar dé methode om endotheel functie te meten, naar prof. Zeiher in Freiburg, Duitsland. Tot mijn opluchting was “onze” Groningse methode niet anders en konden we doorgaan met het includeren van patiënten. Maar ook gaandeweg de reis volgde het hoofd niet altijd het hart en werden tussentijdse conclusies weer weersproken in de loop van de tijd. Toch is het doen van prospectief onderzoek gekoppeld aan het nastreven van je verwachtingspatroon en niet af te gaan op tussentijdse analyses. Daarom maakt het niet uit wat je gisteren deed, want het gaat om dat wat je morgen pas weet.

Bij deze zoektocht waren en zijn nog steeds een groot aantal mensen betrokken geweest, die ik hartelijk wil danken voor de steun en medewerking die ik ondervonden heb.

Allereerst dank ik mijn eerste promotor, prof. dr. W.H. van Gilst. Beste Wiek, al tijdens mijn studie geneeskunde maakte ik kennis met de klinische farmacologie en jouw rustige manier van hoor en wederhoor. Toen jij de afdeling cardiologie kwam versterken werd duidelijk dat het ICaRiS onderzoek en mijn promotie het vertrouwen van je kregen, waarvoor dank.

Mijn tweede promotor, prof. dr. D.J. van Veldhuisen, was meer op de achtergrond aanwezig. Beste Dirk Jan, als opvolger van prof. dr. H.J.G.M. Crijns kreeg je ook de erfenis van de ICaRiS toebedeeld. Mede dankzij de kritische opmerkingen tijdens het ochtend rapport is in breed verband en overleg de toekomst van ICaRiS (en gelukkig niet Icarus) veilig gesteld, waarvoor dank.

Mijn referenten, dr. R.A. Tio en dr. A.J. van Boven. Beste René, als grondlegger van de ICaRiS studie en als drager van de basis van dit proefschrift ben ik je bijzonder dankbaar. Hoewel onze karakters erg verschillend zijn, denk ik dat onze gezamenlijke aanpak de basis is voor een reeks aan gegevens, welke de komende jaren nog tot vele publicaties kunnen leiden. Beste Ad, als hoofd van de afdeling hartkatheterisatie heb je me alle ruimte gegeven voor het doen van mijn onderzoek. Tevens vond jij financiële support voor het verrichten van dit onderzoek. Zonder jouw vertrouwen zou de ICaRiS aan een vroege dood gestorven zijn, waarvoor mijn dank.

De leden van de beoordelingscommissie, Prof. dr. P.W. Boonstra, Prof. dr. P.A. de Graeff, en Prof. dr. J.J. Piek dank ik voor de bereidheid om mijn manuscript kritisch door te lezen.

Een aantal personen zijn nauw betrokken geraakt bij de totstandkoming van enkele hoofdstukken uit dit proefschrift. In willekeurige volgorde wil ik zeker noemen: Paul van Haelst, Thijs Plokker, Andries Smit en Erik Stroes voor de endotheel functie metingen aan de onderarm; Steven Chamuleau en Jan Piek voor het beschikbaar stellen van de ILIAS data met betrekking tot endotheel functie meting in een referentie vat, en Hendrik Buikema voor de dierexperimenten op de Klinische Farmacologie en de prettige samenwerking daarbuiten.

Echter deze publicaties hadden nooit tot stand kunnen komen zonder de steun van velen. Zeker achter de dagelijkse gang van zaken ontrent het ICaRiS project verschuilt een enorme logistieke eenheid. Allereerst de medisch-ethische commissie, welke het ICaRiS onderzoek goedkeurde. Het includeren van patiënten lukt alleen als de patiënt weet dat hij gevraagd kan worden voor een onderzoek. Hiervoor werd bij de oproep voor een hartkatheterisatie een patiënten voorlichtingsformulier door Joke, Ria, Liesje of Alice meegestuurd. Na mondelinge toestemming werd door Baukje een extra bloedafname tijdens de opname geregeld voor risicostratificatie. Een deel van dit bloed werd op de Klinische Farmacologie door Edith Olthof bewerkt voor genetisch polymorfisme bepaling. Op de afdeling hartkatheterisatie werd, onder leiding van Gerrit Gaasterland, de patiënt ontvangen door de verpleegkundigen, die de patiënt dan moesten voorbereiden op de acetylcholine test. Na het aansluiten van het ECG apparaat (niet vergeten) moesten bordjes gefilmd worden om de weg tussen de verschillende opnames van een patiënt niet kwijt te raken. Met name Margriet Cuperus moest het ontgelden als de Leontien (Borsato) van dit rad van avontuur. Maar ook de technische ondersteuning van Arie Buurma, Arend Bergstra, Fokko Albronda en Rudie v.d. Meer waren onontbeerlijk. Alle gegevens werden uiteindelijk in een case record form gedocumenteerd. De eerste gegevens werden ingevoerd door Lisa Pont, die met haar Australische achtergrond goed weg kon met de vertalingen naar het Engels. Deze werkzaamheden werden later verricht door Henriëtte van de Wal, Harm Nijboer en Margriet. Margriet, die nu bij cardio-research werkt, houdt nog steeds het adressenbestand up-to-date en verzorgt het vergaren van informatie met betrekking tot de follow-up. Nadat alle informatie gedocumenteerd was, moest het in het data bestand terecht komen door twee maal data entry; dit gebeurde op het TCC-extern. Tot slot moesten de events geclassificeerd worden door een team aan cardiologen. Hiervoor stelden zich beschikbaar Frits Bär (AZM, Maastricht),

Peter den Heijer (Amphia Ziekenhuis, Breda), en Ron Peters (AMC, Amsterdam). Last but not least moest alle data statistisch bewerkt worden. Hiervoor heb ik enorm veel steun gehad aan Nic Veeger. Hij is samen met René Tio dé drijvende kracht achter de ICaRiS studie. Omdat de ketting zo sterk is als de zwakste schakel en de ketting nog steeds alle krachten heeft kunnen weerstaan zonder te breken, is mijn dank groot aan een ieder die onderdeel van deze ketting mag zijn.

Verder wil ik de bewoners van de “green house”, het personeel op de poli, functie afdelingen van het AZG en de klinische farmacologie bedanken voor de plezierige tijd die ik daar heb mogen doorbrengen.

Mijn verdere dank gaat uit naar Peter Molhoek en Bonno Hylkema, die mijn opleidingsjaren Cardiologie en Inwendige geneeskunde aan het Medisch Spectrum Twente in Enschede verzorgen. Tevens spreek ik mijn dank uit naar het personeel en collega's van het Medisch Spectrum Twente waar ik heden werkzaam ben en een prettige tijd beleef.

In aansluiting hierop wil ik mijn paranimfen bedanken. Niet alleen om de steun rondom deze promotie, maar meer nog de steun die ik van hen ondervond de afgelopen jaren. Lieve Astrid, sinds onze ontmoeting in Barcelona in 1999 heb ik veel steun aan je gehad als goede vriendin, zowel in goede als in slechte tijden. Jij was er als ik een luisterend oor nodig had. Ik hoop op een blijvende, langdurige vriendschap. Beste Jack, ook jouw steun in het Enschedese heb ik erg gewaardeerd, zowel op medisch-inhoudelijk als op persoonlijk vlak. Ik hoop nog vaak van jouw visie gebruik te mogen maken.

Als laatste wil ik mijn naaste familie bedanken. Lieve Pa en Ma, zonder jullie was ik nooit hier geweest. Door jullie heb ik geleerd om met beide benen op de grond te blijven staan en vertrouwen te hebben in mijn ingeslagen weg. Lieve Silvia en Olaf, beste Jos en Claudia, lieve Mikella, Nina, Rico en Justin, jullie maken mijn naaste familie compleet en bij jullie voel ik me thuis.